

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький фаховий коледж
Циклова комісія з фізичної культури і спорту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
фахового коледжу Університету
«Україна»

Ольга ПОЛЬОВИК

„01” 09 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.8 Спортивні ігри та методика їх викладання

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Фізична культура і спорт

(назва освітньої програми)

освітнього рівня фаховий молодший бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузь знань А Освіта

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) A7 Фізична культура і спорт

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький фаховий коледж

(назва навчально-виховного підрозділу)

Вид навчальної дисципліни: обов`язкова

Обсяг, кредитів: 90/3

Форма підсумкового контролю: екзамен

Хмельницький 2025 рік

Робоча програма Спортивні ігри та методика їх викладання

(назва навчальної дисципліни)

для здобувач освіти за галуззю знань А Освітаспеціальністю А7 Фізична культура і спорт

„28” серпня 2025 року – 32 с.

Розробник:**Дрюков Олександр Володимирович** – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу.**Викладачі:****Дрюков Олександр Володимирович** – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу.**Нестерук Георгій Русланович** - викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з фізичної культури і спорту

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії з
фізичної культури і спорту
Володимир ПУЧА

„28” серпня 2025 року

Робочу програму погоджено з керівником робочої групи з розробки та розвитку ОПП Фізична культура і спорт (2025 р.)

(назва освітньої програми)

„28” серпня 2025 року

Керівник робочої групи
з розробки та розвитку
ОПП «Фізична культура і спорт»
Володимир ПУЧА

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20_/20_	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання				
№ протоколу				
Підпис голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28365>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

«01» вересня 2025 року

Завідувач відділу освітньої
діяльності Хмельницького фахового
коледжу Університету «Україна»

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань А Освіта Спеціальність А7 Фізична культура і спорт Спеціалізація немає Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Вид дисципліни обов'язкова	
Модулів – 1		Цикл підготовки загальний	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		1-й	1-й
Загальний обсяг годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 3		2-й	2-й
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 50% для заочної форми здобуття освіти – 11%	Лекції		
	14 год.	6 год.	
	Практичні, семінарські		
	30 год.	4 год.	
	Лабораторні		
	–	–	
	Самостійна робота		
46 год.	80 год.		
Індивідуальні завдання: 6 год.			
Вид семестрового контролю: екзамен			

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.
Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у здобувачів освіти системи базових знань, практичних умінь та навичок організації, викладання спортивних ігор (баскетболу, волейболу, гандболу та футболу), які обов'язкові в програмі з фізичної культури в освітянських закладах та позашкільних навчальних закладах спортивного профілю.

Завдання дисципліни:

- ознайомитися з теоретичними основами спортивних ігор (баскетбол, волейбол, гандбол та футбол);
- вивчити зі здобувачами освіти основи техніки спортивних ігор та методики їх викладання на основні теоретичних знань;
- опанувати методику проведення практичних занять з навчання техніці та тактиці спортивних ігор (баскетбол, волейбол, гандбол та футбол) та методиці їх викладання;
- навчити принципам розвитку фізичних якостей стосовно спортивних ігор : швидкості, витривалості, швидко-силових якостей;
- ознайомити з організацією та проведенням змагань з баскетболу, волейболу, гандболу та футболу на різних рівнях.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- загальну характеристику спортивних ігор;
- історію розвитку спортивних ігор у світі і в Україні;
- основні прийоми техніки гри і методики їх навчання (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол);
- основні тактичні дії гри і методики їх навчання;
- основні правила гри, види робочої документації для проведення змагань, жести судді під час гри (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол);
- заходи попередження травматизму на заняттях зі спортивних ігор.

вміти:

- творчо використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності;
- правильно показати виконання основних технічних прийомів і тактичних дій гри;
- методично грамотно провести навчання основних технічних та тактичних прийомів гри (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол);
- судити гру, показуючи суддівські жести;
- здійснювати контроль і самоконтроль за самопочуттям, фізичним і психічним станом тих, що займаються.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК 2.8	ЗК 8
	+

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК 2.8	СК2	СК6	СК10
	+	+	+

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми”

ОК 2.8	ПРН4	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН18	ПРН21
	+	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Баскетбол і методика його викладання.

Тема 1. Історія виникнення та розвиток баскетболу. Зародження та розвиток баскетболу у світі, в Україні, на Хмельниччині. Етапи розвитку гри в баскетбол.

Тема 2. Правила гри з баскетболу та основи інклюзивного підходу. Деякі різновиди баскетболу: стрітбол, 3х3, баскетбол на кріслах колісних. Основні правила гри в баскетбол. Методика адаптації правил для інклюзивних груп: принципи модифікації гри: зміна висоти кошика, використання легших м'ячів. Правила "рівних можливостей" у змішаних командах. Організація і проведення змагань з баскетболу. Суддівство в адаптивних видах баскетболу: особливості трактування порушень.

Тема 3. Стійки, переміщення та ведення м'яча у баскетболі.

Основні види стійок, переміщення та ведення мяча. Ловля м'яча та передач м'яча на місці і в русі. Кидка м'яча в кошик.

Тема 4. Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі.

Вихід на вільне місце, фінти. Заслони, наведення, пересічення, "трійка", мала "вісімка". Стрімкий та позиційний напад.

Тема 5. Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті.

Особливості підстрахування, переключення, прослизання, боротьба за відскок.

Тема 6. Командні тактичні дії в захисті.

Особливості зонного захисту (3-2, 2-3, 2-2-1, 2-1-2, 1-2-2).
Характеристика персонального та змішаного захисту.

Тема 7. Історія виникнення та розвиток волейболу.

Зародження та розвиток волейболу у світі, в Україні, на Хмельниччині.
Етапи розвитку гри в волейбол.

Тема 8. Правила гри з волейболу.

Деякі різновиди волейболу. Основні правила гри волейболу. Організація і проведення змагань з волейболу.

Змістовий модуль 2.

Гандбол і методика його викладання

Тема 9. Історія виникнення та розвиток гандболу.

Зародження та розвиток гандболу у світі, в Україні, на Хмельниччині.
Етапи розвитку гри гандбол.

Тема 10. Правила гри з гандболу.

Деякі різновиди гандболу. Основні правила гри гандболу. Організація і проведення змагань з гандболу.

Тема 11. Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.

Основні види стійок. Пересування, передачі (прийоми), ведення м'яча.

Тема 12. Особливості кидка м'яча .

Опорний кидок. Кидок після ведення. Штрафний кидок.

Тема 13. Ігрове амплуа гравців.

Особливості підготовки воротарів. Основні дії пів середніх, лінійного та кутових гравців.

Тема 14. Групові тактичні дії в нападі.

Паралельна та перехресна взаємодія. Взаємодія двох гравців з постановкою заслону. Стрімкий напад. Різновиди позиційних нападів – 3:3, 4:2.

Тема 15. Командні тактичні дії у захисті.

Підстрахування, переключення, груповий блок, прослизання. Дії в захисті (зонний – 6:0, 5:1, 4:2, 3:3; персональний, змішаний).

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: “Вступ до спеціальності”, “Охорона праці”, “Анатомія людини”

Міжпредметні зв'язки: “Теорія і методика рухливих ігор”, “Теорія і методика гімнастики”, “Теорія і методика легкої атлетики”

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л.	сем.	пр.	лаб.	інд.			л.	сем.	пр.	лаб.	інд.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1.															
Баскетбол і методика його викладання															
Тема 1. Історія виникнення та розвиток баскетболу.	6	2	-	2	-	-	2	6	2						4
Тема 2. Правила гри з баскетболу та основи інклюзивного підходу.	4	-	-	2	-	-	2	4		2					2
Тема 3. Стійки, переміщення та ведення м'яча у баскетболі.	6	2	-	2	-	-	2	6	2						4
Тема 4. Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі.	4	-	-	2	-	-	2	4							4
Тема 5. Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті.	6	2	-	2	-	-	2	6							6
Тема 6. Командні тактичні дії в захисті.	4	-	-	2	-	-	2	4							4
Тема 7. Історія виникнення та розвиток волейболу.	6	2	-	2	-	-	2	6							6
Тема 8. Правила гри з волейболу.	4	-	-	2	-	-	2	4							4

АР: опитування
 СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
 ІР: огляд додаткової літератури

АР: опитування
 СР: письмове завдання для самостійного

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
															опрацювання
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2						2	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	42	8	-	16	-	-	18	42	4	-	2	-	-	36	

Модуль 2															
Гандбол і методика його викладання															
Тема 9. Історія виникнення та розвиток гандболу.	6	2	-	2	-	-	2	6	2	-	-	-	-	4	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання списку додаткової літератури
Тема 10. Правила гри з гандболу.	6	-	-	2	-	-	4	6	-	-	2	-	-	4	
Тема 11. Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.	6	2	-	2	-	-	2	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 12. Особливості кидка м'яча .	6	-	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 13. Ігрове амплу гравців.	6	2	-	2	-	-	2	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 14. Групові тактичні дії в нападі.	6	-	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 15. Командні тактичні дії у захисті.	4	-	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	4	
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	42	6	-	14	-	-	22	42	2	-	2	-	-	38	
Усього годин	84	14	-	30	-	-	40	84	6	-	4	-	-	74	
ІНДЗ	6	-	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	-	6	ІНДЗ: реферат
Усього годин	90	14	-	30	-	-	46	90	6	-	4	-	-	80	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Спортивні ігри і методика їх викладання»

Разом: 90 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 46 год.

Модулі	МОДУЛЬ 1														
	Змістовий модуль 1.								Змістовий модуль 2.						
Назва модуля	Баскетбол і методика його викладання								Гандбол і методика його викладання						
Кількість балів за модуль	21 бал								19 бал						
Лекції	1		2		3		4		5		6		7		8
Теми лекцій	Історія виникнення та розвиток баскетболу. Правила гри з баскетболу.		Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі. Особливості кидка м'яча.		Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті.		Історія виникнення та розвиток волейболу.		Історія виникнення та розвиток гандболу.		Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.		Ігрове амплуа гравців.		Командні тактичні дії у захисті.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Теми практичних занять	Історія виникнення та розвиток баскетболу. Правила гри з баскетболу.	Історія виникнення та розвиток баскетболу. Правила гри з баскетболу.	Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі. Особливості кидка м'яча.	Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі.	Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті.	Командні тактичні дії в захисті.	Історія виникнення та розвиток волейболу.	Правила гри з волейболу.	Історія виникнення та розвиток гандболу.	Правила гри з гандболу	Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.	Особливості кидка м'яча	Ігрове амплуа гравців.	Групові тактичні дії в нападі.	Командні тактичні дії у захисті.
	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали
Самостійна робота	5 балів								5 балів						
ІНДЗ	10 балів														
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)														
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)														

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення та розвиток баскетболу.	2
2.	Правила гри з баскетболу та основи інклюзивного підходу.	2
3.	Стійки, переміщення та ведення м'яча у баскетболі	2
4.	Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі	2
5.	Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті.	2
6.	Суддівство ігри	2
7.	Історія виникнення та розвиток волейболу	2
8.	Правила гри з волейболу	2
9.	Історія виникнення та розвиток гандболу	2
10.	Правила гри з гандболу.	2
11.	Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.	2
12.	Особливості кидка м'яча	2
13.	Ігрове амплуа гравців	2
14.	Групові тактичні дії в нападі.	2
15.	Командні тактичні дії у захисті.	2
Разом		30

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та

лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**5 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**5 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**5 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**10 балів**);
- Участь у науковій конференції (**10 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**10 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **10 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Склад команди. Правила проведення замін (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол).
2. Види порушення правил ігри. Види покарань за порушення правил гри. (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол).
3. Особливості технічної підготовки гравців (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол).
4. Особливості тактичної підготовки гравців (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол).

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	5 балів
3.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план,	1 бал

вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	
Разом	10 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 10-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
8-10	відмінно	5	A	відмінно
5-7	добре	4	BC	добре
3-4	задовільно	3	DE	задовільно
0-2	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія виникнення та розвиток баскетболу.	2
2	Правила гри з баскетболу та основи інклюзивного підходу.	4
3	Стійки, переміщення та ведення м'яча у баскетболі	2
4	Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі	4
5.	Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті	2
6.	Командні тактичні дії в захисті	4
7.	Історія виникнення та розвиток волейболу	2
8.	Правила гри з волейболу	4
Модульний контроль		2
9.	Історія виникнення та розвиток гандболу	4
10.	Правила гри з гандболу	6
11.	Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі.	4
12.	Особливості кидка м'яча .	6
13.	Ігрове амплуа гравців	4
14.	Групові тактичні дії в нападі	6
15.	Командні тактичні дії у захисті	4
Модульний контроль		2
ІНДЗ		12
Разом		74

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Баскетбол і методика його викладання			
Історія виникнення та розвиток баскетболу (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	I
Правила гри з баскетболу та основи інклюзивного підходу (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		I- II
Стійки, переміщення та ведення м'яча у баскетболі (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		II
Індивідуальні і групові тактичні дії у нападі (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття		II-III
Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття		III
Командні тактичні дії в захисті (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття		III-IV
Історія виникнення та розвиток волейболу (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		V
Правила гри з волейболу (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		V-VI
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	5	VII
<i>Всього: 26 год.</i>	<i>Всього: 10 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Гандбол і методика його викладання			
Історія виникнення та розвиток гандболу (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	VIII
Правила гри з гандболу (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		IX
Стійки, переміщення та передачі та ведення м'яча у гандболі (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		X
Особливості кидка м'яча (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XI
Ігрове амплуа гравців (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XII
Групові тактичні дії в нападі (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XIII
Командні тактичні дії у захисті (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XIV
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 36 год.</i>	<i>Всього: 10 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 12 год.	Реферат	10	XV
<i>Разом: 74 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів. Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей здобувачів освіти та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення здобувачів освіти, коли при читанні лекції перед здобувачами освіти формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції здобувачам освіти може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають здобувачам освіти у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- практичні заняття організовується у формі доповідей, обговорень та виконання практичних завдань. Увага здобувачів освіти зосереджена на висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „Спортивні ігри та методика їх викладання” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає здобувачів освіти до самовдосконалення.

2. Метод опори на життєвий досвід здобувачів освіти – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду здобувачів освіти – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3. Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4. Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, дослідни).

5. Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти здобувачу освіти, бути впевненим у його силах та здібностях.

6. Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

-*інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

-*симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень,

викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

Методика викладання навчальної дисципліни — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувача освіти оцінюються за 100 бальною шкалою.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувача освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувача освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здобувача освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>„відмінно”</i>	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені

	навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	зараховано	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	не зараховано	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	МОДУЛЬ 1			
		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Робота на практичному занятті	2	8	16	7	14
1.2. Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
1.3. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			26		24
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором здобувача освіти не більше 10 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					5
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					5
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					5
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					5
2.5. Участь у науковій конференції					5
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					5
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)					10
Разом					10
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60					

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Пояснити передумови виникнення гри волейбол, етапи розвитку.
2. Зазначити важливі історичні дати розвитку та становлення гри волейбол.
3. Пояснити класифікацію прийомів техніки гри волейбол.
4. Визначити значення та роль волейболу в системі фізичного виховання.
5. Сформулювати характеристику передачі м'яча, пояснити та продемонструвати техніку виконання прийому.
6. Пояснити та продемонструвати техніку виконання передачі м'яча двома руками зверху, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення. Назвати способи виконання передачі м'яча двома руками знизу, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення.
7. Пояснити та продемонструвати техніку виконання подачі м'яча, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення. Назвати способи подачі м'яча.
8. Пояснити та продемонструвати техніку виконання нападаючого удару, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення. Назвати способи нападаючого удару.
9. Пояснити та продемонструвати техніку виконання передачі м'яча в опорі та у стрибку для нападаючого удару, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення.
10. Сформулювати визначення понять «техніка виконання», «методика навчання», «методи навчання». Пояснити особливості застосування методів навчання для вивчення прийомів техніки гри волейбол.
11. Пояснити методику навчання передачі м'яча зверху у грі волейбол. Представити комплекс вправ.
12. Пояснити методику навчання подачі м'яча у грі волейбол. Представити і провести комплекс вправ.
13. Пояснити методику навчання передачі м'яча знизу у грі волейбол.
14. Пояснити методику навчання нападаючого удару у грі волейбол.
15. Представити і провести комплекс вправ.
16. Пояснити методику навчання захисним діям у грі волейбол.
17. Представити і провести комплекс підготовчих вправ.
18. Надати характеристику діям гравця на майданчику відповідно амплуа.
19. Охарактеризувати особливості індивідуальних, групових, командних дій у грі волейбол.
20. Пояснити загальні особливості прийомів техніки нападу, атаки з різних зон.
21. Пояснити особливості системи проведення змагань з волейболу за коловою системою і з вибуванням. Зазначити склад і обов'язки суддівської бригади.
22. Пояснити передумови виникнення гри гандбол, етапи розвитку.
23. Зазначити важливі історичні дати розвитку та становлення гри гандбол.
24. Пояснити класифікацію прийомів техніки гри гандбол.
25. Визначити значення та роль гандболу в системі фізичного виховання.

26. Сформулювати характеристику ловлі м'яча, пояснити та продемонструвати техніку виконання прийому у гандболі.
27. Пояснити та продемонструвати техніку виконання передачі м'яча однією рукою зверху, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення у гандболі.
28. Пояснити та продемонструвати техніку виконання передачі м'яча однією рукою знизу, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення. Назвати способи виконання передачі однією рукою у гандболі.
29. Пояснити та продемонструвати техніку виконання ведення м'яча, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення. Назвати способи переведення м'яча у гандболі.
30. Пояснити та продемонструвати техніку виконання кидка м'яча у ворота, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення у гандболі.
31. Пояснити та продемонструвати техніку виконання кидка м'яча у русі, зазначити поширені помилки та рекомендації щодо їх усунення у гандболі.
32. Сформулювати визначення понять «техніка виконання», «методика навчання», «методи навчання». Пояснити особливості застосування методів навчання для вивчення прийомів техніки гри гандбол.
33. Пояснити методику навчання ловлі м'яча у грі гандбол. Представити комплекс вправ.
34. Пояснити методику навчання передачі м'яча у грі гандбол. Представити і провести комплекс вправ.
35. Пояснити методику навчання ведення м'яча у грі гандбол. Представити і провести комплекс вправ.
36. Пояснити методику навчання кидка м'яча у грі гандбол. Представити і провести комплекс вправ.
37. Пояснити методику навчання захисним діям у грі гандбол. Представити і провести комплекс вправ.
38. Надати характеристику діям гравця на майданчику відповідно амплуа.
39. Охарактеризувати особливості індивідуальних, групових, командних дій у грі гандбол.
40. Пояснити особливості системи проведення змагань за коловою системою і з вибуванням. Зазначити склад і обов'язки суддівської бригади у гандболі.
41. Яка тривалість ігрового часу в класичному баскетболі та скільки тривають перерви між чвертями?
42. Опишіть правило «24 секунд» та умови, за яких воно переривається або обнуляється.
43. У чому полягає різниця між технічним, персональним та неспортивним фолом?
44. Які розміри має стандартний баскетбольний майданчик та на якій висоті встановлюється кільце?

45. Опишіть процедуру виконання штрафних кидків: кількість гравців біля зони обмеження та їхні позиції.
 46. Правила «3 секунд» та «8 секунд»: їхнє значення для динаміки нападу.
 47. Склад суддівської бригади та основні жести суддів під час гри.

6.6. Розподіл балів, які отримують здобувач освіти

Поточне тестування та самостійна робота																	Екзамен	Сума	
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2							ІНДЗ			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК 1	T9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	МК 2		40	не більше 100
3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	5	10		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Опорний конспект лекцій
- Методичні розробки до практичних занять.
- Методичні розробки до виконання самостійної роботи здобувачів освіти.
- Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
- Ілюстративні матеріали.
- Глосарій по дисципліні.
- Питання до модульного контролю.
- Питання до іспиту.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для роботи здобувачів освіти з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;

- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій (термінологічний словник)

арбітр, також суддя або рефері – людина покликана стежити за тим, щоб змагальна діяльність проходила відповідно до правил гри;

атакуючі дії – активні наступальні техніко-тактичні прийоми, тактичним завданням яких є домогтися перемоги чи переваги в грі над суперником;

бадмінтон – спортивна гра, яка проводиться на невеликому майданчику, поділеному сіткою на 2 рівні частини. На них розташовуються супротивники, які за допомогою ракетки намагаються перекинути волан (пластмасова півсфера з пір'яним або нейлоновим обрамленням) через сітку на іншу половину корту так, щоб супротивник не зміг відбити його назад;

баскетбол (англ. basket - кошик і ball - м'яч) – спортивна гра з м'ячем, у якій беруть участь 2 команди, кожна з яких складається з п'яти гравців. Мета кожної команди – закинути м'яч у кошик суперника;

волейбол – командна спортивна гра, в процесі якої дві команди змагаються на спеціальному майданчику, розділеному сіткою, прагнучі направити м'яч на сторону суперника так, щоб він приземлився на майданчику супротивника (добити до підлоги), або гравець команди, що захищається, припустився помилки;

гандбол (англ. handball, hand - рука і ball - мяч) – командна гра з м'ячем 7х7 гравців (по 6 польових і воротар у кожній команді);

змагання – намагання, прагнення, намір перевершити, перемогти когось у чомунебудь, домагаючись кращих, ніж у когось, результатів, показників;

жеребкування – метод, уживаний з метою встановлення певної черговості, прав та обов'язків на що-небудь, оснований на випадковості;

настільний теніс (пінг-понг) – індивідуальна спортивна гра, яка ведеться за встановленими правилами між двома (одиначна гра) або чотирма (парна гра) учасниками, на спеціальному тенісному столі, розділеному на дві рівні половини сіткою, до виграшу одного із суперників 11 очок при перевазі не менше ніж 2 очка;

матч – спортивна зустріч у командному або особистому змаганні, серія зустрічей між двома чи кількома спортсменами (командами), в якій завчасно встановлюється як і кількість учасників, так і (як правило), персональний склад;

комбінація – поєднання погоджених дій і маневрів двох або декількох гравців для досягнення певної мети;

передача м'яча – основний прийом, який забезпечує взаємодію гравців під час гри;

правила гри – вказівки (вимоги), які встановлюють обмеження на дії гравця.

правило - вимога для виконання якихось умов (норма поведінки) всіма учасниками якоїнебудь дії (гри, правопису, судового процесу, організації, установи), за виконання якого передбачено заохочення, а за невиконання покарання;

система гри – певна організація дій команди, основана на функціях гравців і їх розташуванні на майданчику;

спосіб ведення гри – індивідуальні, групові і командні дії гравців, які застосовуються в боротьбі з суперником;

стиль гри – сукупність ознак, що характеризують манеру ведення гри, особливості застосовуваної спортсменом техніки і тактики;

спорт – специфічна форма культурної діяльності людини і суспільства, спрямована на розкриття рухових можливостей людини в умовах суперництва;

спортивне змагання – захід, що проводиться організатором спортивних заходів з метою порівняння досягнень спортсменів та визначення переможців відповідно до правил спортивних змагань з видів спорту та затвердженого організатором спортивних заходів положення про ці змагання, що відповідає визначеним центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту вимогам;

стратегія гри – сукупність загальних закономірностей підготовки спортсмена та ведення змагальної боротьби;

тактика гри – сукупність індивідуальних, групових і командних способів нападу і захисту, які на основі правил гри пристосовуються до методів боротьби суперника до різноманітних умов гри;

тактична підготовка – педагогічний процес, направлений на досконале оволодіння тактичними діями і забезпечення їх високої ефективності в ігровій та змагальній діяльності;

тактичний прийом – певний спосіб рішення конкретної тактичної задачі, використовуваний спортсменом під час змагань;

техніка гри – сукупність спеціальних рухів, визначених правилами, що дозволяють розв'язувати рухові завдання у конкретних ігрових умовах;

технічна підготовка – процес, спрямований на опанування спортсменом системи рухів, яка відповідає особливостям обраної спортивної дисципліни;

тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя;

фізична підготовка – це комплекс заходів щодо фізичного вдосконалення військовослужбовців, спрямований на розвиток загальних і спеціальних фізичних якостей, формування військово-прикладних навичок, виховання морально-вольових і психологічних якостей;

фізична готовність – це ступінь оволодіння встановленими стандартами фізичної підготовки, які забезпечують здатність військовослужбовців ефективно виконувати завдання за призначенням відповідно до займаних посад;

фізична підготовленість – це визначений навчальними нормативами рівень розвитку загальних і спеціальних фізичних якостей, володіння військово-прикладними навичками, що характеризує функціональний та морально-психологічний стан особистості;

футбол (від англ. foot - нога, ball - м'яч) – це командний вид спорту, в якому метою є забити м'яч у ворота суперника ногами або іншими частинами тіла (крім рук) більшу кількість разів, ніж команда суперника.

8.3 Рекомендована література

Основна:

1. Навчально-методичний посібник «Основи теорії та методики спортивного тренування». Рівненський державний гуманітарний університет. 2025. 77 с.
2. Гальченко Л.В. Спортивні ігри з методикою викладання : навч. посіб. / Гальченко Л.В., Терьохіна О.Л. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2025. 164 с.
3. Василенко М.М. Професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти: теорія та методика: навч. посібн. / М.М. Василенко. Київ. «Центр учбової літератури».2021. 495 с.
4. Спортивні ігри: навчальний посібник у 2-х т. / Козіна Ж., Поярков Ю., Церковна О. Харків : Точка, 2010. 200 с.

Допоміжна:

1. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: навчальний посібник. Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 350 с.
2. Яцковський В., Ковцун В., Мельник В. Показники виконання різних видів кидків у стрітболі. Молода спортивна наука України : зб. тез. Львів, 2020. Т. 1. С. 36-37.

8.4 Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: www.nbuv.gov.ua
2. Академія фізичного виховання, Варшава (Польща) URL: <http://www.awf.edu.pl>
3. Електронні ресурси Федерацій видів спорту України та світу, сайту МОК URL: <https://noc-ukr.org/pages/sport-sites>

Перелік періодичних видань

Назва видання	Засновник Дані про видання	Анотація	URL-адреса Архіву номерів у PDFформаті
Науковий	Запорізький	Метою журналу є розвиток науки і	https://journalsofzn

журнал «Фізичне виховання та спорт»	національний університет Видавничий дім «Гельветика».	практики у сфері фізичної культури, спорту та суміжних галузей, створення відкритої платформи для академічного діалогу українських і міжнародних дослідників. Видання спрямоване на інтеграцію українських наукових результатів у світовий науковий простір, поширення інноваційних методик та практик, а також підтримку молодих учених у розбудові їхнього дослідницького потенціалу. Програмні цілі журналу «Фізичне виховання та спорт»: - популяризація новітніх досягнень науки; - опублікування результатів наукових досліджень у галузі фізичної культури та спорту; - сприяння покращенню вітчизняного обміну науковою інформацією в галузі фізичної культури та спорту; - імплементація української науки у міжнародний науковий простір.	u.zp.ua/index.php/sport/issue/archive
Вісник «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	У віснику висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних проблем, що пов'язані з педагогічними аспектами фізичного виховання різних груп населення, валеології, ерготерапії, підготовки спортсменів та менеджменту у фізичній культурі. Матеріали друкуються в авторській редакції.	https://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/issue/archive
Науково-теоретичний журнал «Теорія і методика фізичного виховання і спорту»	Національний університет фізичного виховання і спорту України	Науково-теоретичний журнал для спеціалістів у галузі фізичного виховання і спорту: наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, тренерів, докторантів, аспірантів, студентів, спортсменів. Журнал містить наукові статті, спрямовані на вирішення актуальних завдань галузі фізичної культури і спорту. Журнал охоплює такі напрями: - теорія і методика підготовки спортсменів; - здоров'я людини, фітнес і рекреація, фізичне виховання різних груп населення, фізична реабілітація;	https://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/issue/archive

		<p>- спортивна медицина, фізіологія та біохімія спорту;</p> <p>- історія, психологія, право, соціологія і філософія у сфері фізичного виховання і спорту;</p> <p>- рецензії.</p>	
Науковий журнал: «Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія»	Національний університет фізичного виховання і спорту України	Науковий журнал для висвітлення результатів наукових досліджень у галузі спортивної медицини та фізіології, медико-біологічних проблем спорту вищих досягнень та масового спорту, фізичної терапії та ерготерапії.	https://sportmedicine.uni-sport.edu.ua/issue/archive
Слобожанський науково-спортивний вісник	Харківська державна академія фізичної культури	Рецензований журнал відкритого доступу, який розглядає статті з усіх аспектів спорту та фізичних вправ. Метою журналу є поширення матеріалів сучасних наукових досліджень у галузі фізичної культури та спорту: теорії та методики фізичного виховання, фізичної активності та здоров'я, спортивної науки, біомеханіки, кінезіології, рухового контролю та навчання, громадського здоров'я (що стосується спорту та фізичних вправ), а також фізичної реабілітації та відпочинку. Мова видання – англійська.	https://shssjournal.com/index.php/journal/issue/archive
Здоров'я, спорт, реабілітація	Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди Незалежний видавець	У журналі представлені статті з актуальних проблем фізичного виховання та спорту, а також проблем формування, відновлення, зміцнення та збереження здоров'я представників різних груп населення, фізичної реабілітації та рекреації, лікувальної та оздоровчої фізичної культури. Також відображено засоби фізичного виховання, його форми та методи, основні принципи здоров'язберігаючих технологій та профілактики захворювань. Поле та проблеми: спорт, фізичне виховання, навчання рухам, організація фізичного виховання, фізична терапія, реабілітація, спортивна медицина.	https://hsr-journal.com/index.php/journal/issue/archive

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Moodle	Система управління навчанням (LMS), організація дистанційного та змішаного навчання, контроль знань	Вільний корпоративний доступ (open source)
Zoom	Онлайн-лекції, семінари, відеоконференції	Безкоштовна версія з обмеженнями/ліцензії
Coursera / EdX	Доступ до масових відкритих онлайн-курсів (МООС)	Вільний доступ (частково платні сертифікати)
GoogleScholar	Наукова база для пошуку літератури, статей, досліджень	Вільний доступ
Scopus / Web of Science	Міжнародні наукометричні бази даних для дослідницької роботи	За ліцензією (передплата ЗВО)

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	Ігровий зал
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	Платформа Moodle